

Raptol®

Raptol er et kontaktvirkende preparat mot skadeinsekter og spinnmidd i hagebrukskulturer.

Inneholder: 4,59 g/L I + II (0, 5 % w/w) pyretrum (utvunnet av *Chrysanthemum cinerariaefolium*) 825,3 g/L rapsolje (83 % w/w). Sammensetningen er et emulsjonskonsentrat (EC).

Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Unngå innånding av damp/aerosoler.

Unngå forurensning av vannmiljøet med produktet eller emballasjen. Ikke rengjør spredeutstyr nær overflatevann.

For å beskytte vannlevende organismer må dette produktet ikke brukes nærmere enn 10 meter fra overflatevann ved bruk på grønnsaker, urter og bærekulturer.

For å beskytte vannlevende organismer må dette produktet ikke brukes nærmere enn 30 meter fra overflatevann ved bruk på prydvekster.

Farlig for bier. For å beskytte bier og andre pollinerende insekter

må dette produktet ikke brukes mens kulturen blomstrer.

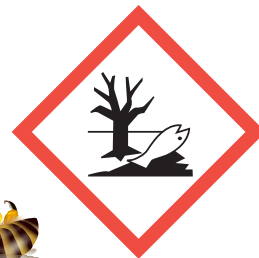
Må ikke brukes i nærheten av blomstrende ugress.

Oppbevares innelåst. Oppbevares utilgjengelig for barn.

Bruk egnet verneutstyr (se forsiktighetsregler).

Uskadeliggjør tomemballasjen (se avfallshåndtering).

Advarsel

Produktet kan anvendes i fem år fra produksjonsdatoen som er angitt på etiketten.

Batchnummeret finnes også på forpakningen.

Distributør:

Nordisk Alkali

Anemonevænget 2
DK-4330 Hvalsø, Danmark
Tlf. +45 4649 1171
info@nordiskalkali.dk
www.nordiskalkali.dk

® Registrering:

W. Neudorff GmbH KG,
An der Mühle 3,
31860 Emmerthal,
Tyskland

Avgiftsklasse: 3
Reg. nr. 2017.20

Netto innhold:

10 L

Bruksanvisningen må følges, slik at man unngår risiko for menneskers helse og miljøet. Det er forbudt å bruke preparatet i strid med godkjente bruksområde eller behandlingsfrist, eller å overskride den tillatte maksimale dosering/konsentrasjon.

Bruksområde:

Skal bare brukes til å kontrollere bestemte typer skadedyr på solbær, rips, stikkelsbær, blåbær, gulrøtter, betar, sellerirot, persillerot, pastinakk, skorsonerrot, pepperrot, sikori på friland; prydkvekster, salat, spinat, portulakk, persille og krydderurter i veksthus og på friland; tomat og aubergine i veksthus.

Virkeområde:

Raptol® virker mot spinnmidd, trips, nebbmunner (dvs. bladlus, mellus, skjoldlus, sikader, sugere og teger), samt mot insektlarver, f.eks. sommerfugl-, planteveps- og bladbillelarver (unntatt borende og minerende arter).

Virkemåte:

Raptol er et lett nedbrytbart preparat som fungerer som kontaktgift på enkelte bitende og sugende insekter. Middelet påvirker insektets nervesystem, slik at næringsinntak og forplantning stanser umiddelbart. Behandlede skadedyr dør innen få timer.

Behandlingstidspunkt:

Ved forventet klekking av egg og/eller ved første angrep, eller når skadeterskel overskrides. Behandlingen skal gjennomføres når biene ikke flyr (21:00–04:00, norsk sommertid) eller senest i tidlige morgentimer. Spray aldri i direkte sol eller ved temperaturer under 5 °C eller over 20 °C.

Behandlingsmetode:

Raptol® dreper ved kontakt. Effektiv behandling krever god fordeling av væsken. Bladundersider må behandles for å treffe skadedyr som lever der. Planter/plantedeler med skadedyrangrep må få god sprøytevæskedekning uten avrenning. Bruk av riktig dyse vil minimere svinn. Bruk størst vannmengde i tette, bladrike kulturer. Utstyret rengjøres umiddelbart etter bruk.

Blandinger:

Raptol skal ikke blandes med andre produkter. Ferdigblandet væske skal brukes samme dag.

Raptol bør ikke benyttes før 2 dager etter sprøyting med svovel eller Delan WG. Det bør også gå 2 dager etter Raptol sprøyting før bruk av svovel eller Delan WG.

Toleranse:

Gjør alltid en test først (vent en uke) på en liten del av planten ved bruk i kommersiell sammenheng. Enkelte ganger kan bladverket skades: Gerbera, lantana, bregner, fiken av typen Age-

ratum, basilikum. Julestjerner skal ikke behandles med Raptol. I kulturer som kan være følsomme for olje, bør det brukes fullt sprøyteprogram (flere sprøytinger) for å teste følsomheten.

Bruk ikke Raptol i høyere konsentrasjon enn 1 % i bærvekster.

Resistens:

Pyretrum-ekstraktet i Raptol inneholder de to virksomme stoffene pyretrin I og II, som tilhører den kjemiske gruppen 3A: Pyrethroider og pyretriner. Det kan forekomme kryssresistens mellom pyretrin og pyrethroider. Resistens mot pyrethroider er kjent hos noen populasjoner av ferskenbladlus, veksthusmellus, bomullsmellus og kålmøll i Norge. Effekten av pyretrinene i Raptol kan derfor ha noe nedsatt virkning mot disse skadedyrene, men rapsoljen vil ha virkning.

For å motvirke utvikling av resistens mot Raptol eller andre produkter som inneholder pyrethroider og pyretriner, bør følgende retningslinjer følges:

- Bruk biologisk bekjempelse o.a. ikke-kjemiske tiltak (f.eks. insektsnett) for å forebygge og bekjempe skadedyrangrep der dette er aktuelt.
- Følg anbefalte behandlingsteskler der dette finnes.
- Veksle mellom å bruke kjemiske midler fra ulike kjemiske grupper. Midler i gruppen 3A: Pyrethroider og pyretriner bør maksimalt brukes 2 ganger etter hverandre, og maksimalt 1 gang for spinnmidd og bladlus i veksthus. Ved behov for ytterligere kjemiske behandlinger bør det brukes et middel fra minst en annen middelgruppe før ny behandling med Raptol.
- Sørg for god sprøyteteknikk.
- Sprøyt under optimale forhold.

Praktisk informasjon:

Rist godt før blanding.

Raptol er et produkt som kan brukes i økologisk produksjon i henhold til EU kommisjonens forordning nr. 889/2008. Preparater med pyretriner er skadelig for nytteorganismer og er derfor lite egnet i integrert plantevern. Ettervirkningen er imidlertid maks 1 uke, så nytteorganismer kan slippes ut igjen og fungere kort tid etter sprøyting.

Bruksrettledning:

Kultur	Skadedyr	Dosering	Væskemengde	Behandlingsfrist
Aubergine og tomat i veksthus	Bladlus, mellus, trips, spinnmidd	1. Høyde kultur < 50 cm: 0,6 l/daa 2. Høyde kultur > 50 cm < 125 cm: 0,9 l/daa 3. Høyde kultur > 125 cm: 1,2 l/daa Maks. 2 behandlinger og 5–7 dagers intervall	1. 80–120 l/daa 2. 120–180 l/daa 3. 180–240 l/daa	3 dager
Gulrøtter, betar, sellerirot, persillerot, pastinakk, skorsonerrot, pepperrøt, sikori, spinat, salat og portulakk på friland	Bladlus unntatt salatbladlus (<i>Nasonovia ribisnigri</i>), Frittlevende sommerfugllarver*	0,6 l/daa Maks. 2 behandlinger og 5–7 dagers intervall	80–120 l/daa	3 dager
Salat i veksthus og persille og krydderurter på friland og i veksthus	Bladlus unntatt salatbladlus (<i>Nasonovia ribisnigri</i>), Insektlarver**	0,6 l/daa Maks. 2 behandlinger og 5–7 dagers intervall	80–120 l/daa	7 dager
Solbær, rips, stikkelsbær og blåbær	Bladlus	1,0 l/daa Maks. 2 behandlinger og 7 dagers intervall	100 l/daa	3 dager
Prydvekster i planteskoler, grøntanlegg og veksthus	Spinnmidd, bladlus, mellus, trips, skjoldlus, sikader, sugere, teger, insektlarver**	1. Høyde kultur < 50 cm: 0,6 l/daa 2. Høyde kultur > 50 cm < 125 cm: 0,9 l/daa 3. Høyde kultur > 125 cm: 1,2 l/daa Maks. 4 behandlinger og 7 dagers intervall	1. 80–120 l/daa 2. 120–180 l/daa 3. 180–240 l/daa	-

* Effekt på sommerfugllarver vil kunne være variabel. Godkjenning er basert på ekstrapolering fra andre sommerfuglarter som ikke angriper grønnsaker. ** Sommerfugl-, planteveps- og bladbillelarver, unntatt borende- og minerende arter.

Bruksvilkår for å beskytte miljøet

For å beskytte vannlevende organismer har dette produktet avstandskrav til overflatevann. Avstandskravet kan gjøres smalere ved å redusere sprøyteavdriften i henhold til tabellen.

Bruksområde	Avdriftsreduksjon			
	0 %	>50 %	>75 %	>90 %
Grønnsaker, urter og bærekulturer	10 m	5 m	3 m	3 m
Prydvekster	30 m	15 m	8 m*	3 m*

* Gjelder ikke ved bruk av tåkesprøyte.

Vilkår for å oppnå avdriftsreduksjon er beskrevet i egen veileder som er tilgjengelig på Mattilsynets nettsider. All reduksjon av avstandskrav må skje i tråd med veilederen.

Forsiktighetsregler:

Bruk vernehansker av nitril, overtrekksdress og støvler ved håndtering og bruk av preparatet.

Ved langvarig sprøyting og når det er fare for innånding av damp/sprøytetåke, skal halvmaske med kombinasjonsfilter A1/P3 brukes.

Vask hender og ansikt når arbeidet er ferdig eller avbrytes.

Ved uhell eller mistanke om forgiftning kontakt lege eller Giftinformasjonen tlf. 22 59 13 00.

Avfallshåndtering:

Grundig rengjort tomemballasje bringes til lovlig avfallsanlegg. Plastemballasje kildesorteres. Konsentrerte plantevernmidlerester og ikke rengjort tomemballasje må innleveres til mottak for farlig avfall.

Oppbevaring:

Oppbevares mørkt og frostfritt.